EUROOPA LIIDU KOHTU LAHENDITE LÜHIÜLEVAADE[1] 02.11.2026 – 06.11.2026

3. november 2026
Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-583/24
Tagu (Euroopa vahistamismäärus)

Rumeenias tehti Euroopa vahistamismäärus mehe suhtes, kellele oli kolme grammi kanepi ja nelja MDMA-tableti importimise eest mõistetud seitsmeaastane vangistus. Selle vahistamismääruse täitmisega seoses pöördus Madalmaade kohus Euroopa Kohtu poole küsimusega, kas asjaomase isiku üleandmisest võib keelduda, kuna mõistetud karistus on süüteo raskusega võrreldes ebaproportsionaalne. Madalmaades karistatakse võrreldava süüteo eest ühe- kuni kolmenädalase vangistusega.

Euroopa Kohus märkis, et liikmesriikidevahelise vastastikuse usalduse põhimõte eeldab, et Euroopa vahistamismääruse täitmine on reegel ning selle täitmisest keeldumine on võimalik ainult erandjuhtudel, ilma et see piiraks kohustust austada põhiõigusi. Seega, kuigi nende õiguste järgimise tagamine on esmajärjekorras vahistamismääruse teinud liikmesriigi ülesanne, võib siis, kui esineb Euroopa Liidu õigusega tagatud põhiõiguste rikkumise oht, vahistamismäärust täitva liikmesriigi keeldumine olla erandlikult õigustatud pärast kahe eraldi etapis toimuva kontrolli läbiviimist. Vahistamismäärust täitev õigusasutus peab esmalt kontrollima, kas vahistamismääruse teinud liikmesriigis esineb süsteemseid või üldisi puudusi või selliseid puudusi, mis puudutavad objektiivselt tuvastatavat isikute rühma. Kui sellised puudused on tuvastatud, peab nimetatud õigusasutus seejärel kindlaks tegema, kas asjaomase isiku isiklikku olukorda arvestades ähvardab teda konkreetselt tema põhiõiguste rikkumise reaalne oht.

Euroopa Kohus täpsustas, et liikmesriikide õigusnormides sätestatud karistuste vahelised erinevused, isegi kui need on märkimisväärsed, ei ole iseenesest piisavad, et tuvastada selliste puuduste olemasolu. Nende puuduste olemasolu on võimalik tuvastada siis, kui vahistamismääruse teinud liikmesriigi õigusnormid või kohtupraktika rikuvad ilmselgelt ja raskelt karistuste proportsionaalsuse põhimõtet, mida ei ole võimalik heastada ühegi tõhusa kohtuliku õiguskaitsevahendiga. See oleks nii eelkõige juhul, kui kõnealused õigusnormid lubaksid või isegi kehtestaksid karistusi, mis on niivõrd ebaproportsionaalsed, et need oleks võrdsustatavad ebainimliku või alandava karistamisega liidu õiguse tähenduses, või kui need ei võimaldaks võtta arvesse kuriteo raskust ega asja konkreetseid asjaolusid, et karistust kohandada.

Käesolevas asjas leidis Euroopa Kohus, et Rumeenia õigusaktides ei ilmne puudusi, mis kujutaksid endast karistuste proportsionaalsuse põhimõtte ilmselget ja rasket rikkumist, mis võiks põhjendada Euroopa vahistamismääruse täitmisest keeldumist.

Pressiteade
Otsus

4. november 2026
Üldkohtu otsus kohtuasjas T-535/24
Russian Maritime Register of Shipping vs. Euroopa Nõukogu (sõda Ukrainas)

Russian Maritime Register of Shipping (RMRS) on Peterburis asuv mittetulunduslik organisatsioon, mis klassifitseerib, inspekteerib ja sertifitseerib laevu,

[1] Lühiülevaates kajastatud lahendite kokkuvõtted põhinevad Euroopa Kohtu kodulehel avaldatud pressiteadetel. Vt ka https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7052/et/

tegutseb nii Venemaa kui ka teiste riikide lipu all sõitvate laevadega ja on täielikult Venemaa riigi omandis. Alates 1998. aastast oli RMRS üks Euroopa Liidu tunnustatud organisatsioonidest, kellele liikmesriigid võisid delegeerida laevade kontrolli- ja sertifitseerimisülesandeid. Pärast Venemaa täiemahulist agressiooni Ukrainas 2022. aastal laiendas Euroopa Liit Venemaa-vastaseid sanktsioone ning kehtestas RMRS-i suhtes investeerimiskeelu, keelas tehingud RMRS-iga, võttis tagasi tema Euroopa Liidu tunnustuse, kohustas liikmesriike tühistama RMRS-ile antud volitused ja keelas RMRS-i sertifitseeritud laevadel kasutada Euroopa Liidu sadamaid ja lüüse.

Üldkohus jättis jõusse peaaegu kõik RMRS-i vastu kehtestatud Venemaa-vastased sanktsioonid, leides, et need aitavad avaldada survet Venemaale seoses sõjaga Ukrainas. Samas leidis kohus, et RMRS-i Euroopa Liidu tunnustuse täielik äravõtmine oli ebaproportsionaalne, sest sama eesmärgi oleks saanud saavutada vähem piirava meetmega, näiteks tunnustuse peatamisega.

Pressiteade (inglise keeles)
Otsus

5. november 2026
Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-505/24 P
Condor Flugdienst vs. Ryanair (riigiabi COVID-19 kriisi ajal)

2021. aastal kiitis Euroopa Komisjon heaks Saksamaa kavandatud 321 miljoni euro suuruse riigiabi Condorile. Abi eesmärk oli aidata Condoril restruktureerida oma tegevust, ületada raskused, mis olid seotud emaettevõtte Thomas Cooki maksejõuetusega ning leevendada COVID-19 pandeemia mõju.

Ryanair vaidlustas Euroopa Komisjoni otsuse, väites, et komisjon oleks pidanud algatama põhjalikuma ametliku uurimismenetluse. Üldkohus nõustus Ryanairiga ning tühistas Euroopa Komisjoni otsuse.

Euroopa Kohus leidis, et Üldkohus eksis ning komisjoni otsus oli õiguspärane. Kohtuasja keskne küsimus puudutas nn koormuse õiglase jagamise põhimõtet (*adequate burden sharing*). Selle põhimõtte järgi peab riik restruktureerimisabi andmisel üldjuhul saama mõistliku osa ettevõtte võimalikust tulevasest väärtuse kasvust, kui abi parandab ettevõtte omakapitali positsiooni.

Euroopa Kohus nõustus Üldkohtuga, et koormuse jagamise nõue võib kohalduda ka olukorras, kus abi antakse võla osalise kustutamise vormis, mitte ainult siis, kui riik teeb ettevõttesse kapitalisüsti. Samas leidis Euroopa Kohus, et Üldkohus eksis järelduses, nagu poleks Euroopa Komisjon seda küsimust üldse hinnanud. Euroopa Komisjoni otsusest nähtus vähemalt kaudselt, et sellist täiendavat hindamist ei peetud vajalikuks, sest Condoril ei olnud pärast kahjumite arvestamist enam omakapitali, mille tulevasest väärtuse kasvust riik võiks osa saada. Seega ei olnud Euroopa Komisjon jätnud seda küsimust tähelepanuta.

Euroopa Kohus analüüsis ka Ryanairi teisi väiteid, mille kohaselt abi moonutas konkurentsi, rikuti diskrimineerimiskeelu põhimõtet, rikuti teenuste osutamise vabadust, rikuti asutamisvabadust ja et Euroopa Komisjon ei põhjendanud otsust piisavalt. Euroopa Kohus leidis, et kõik need väited on põhjendamatud.

Euroopa Kohus tühistas Üldkohtu varasema otsuse, millega oli tühistatud Euroopa Komisjoni heakskiit Saksamaa poolt lennufirmale Condor antud 321 miljoni euro suurusele restruktureerimisabile.

Pressiteade (inglise keeles)
Otsus

5. november 2026
Euroopa Kohtu otsus liidetud kohtuasjades C-266/24 P, C-269/24 P ja C-289/24 P
KLM, Air France jt (lennuettevõtjale COVID-19 abi)

2020. aastal kiitis Euroopa Komisjon heaks Madalmaade antud riigiabi, mis koosnes riiklikust garantiist pangalaenule ja riiklikust laenust. Abi kogumaht oli 3,4 miljardit eurot ning selle eesmärk oli tagada KLM-ile piisav likviidsus COVID-19 pandeemia mõju leevendamiseks. Ryanair vaidlustas Euroopa Komisjoni otsuse ja saavutas esialgu Üldkohtus edu. Üldkohus leidis esmalt, et komisjon ei olnud piisavalt selgitanud, miks loetakse abi saajaks üksnes KLM-i, mitte kogu Air France-KLM kontserni. Seejärel tegi komisjon vastu uue otsuse, milles põhjendas üksikasjalikumalt, et abi saajaks olid üksnes KLM ja tema tütarettevõtjad. Ka selle otsuse tühistas Üldkohus, leides, et komisjon eksis, jättes Air France'i ja Air France-KLM holdingu abisaajate ringist välja.

Euroopa Kohus tühistas Üldkohtu otsuse, millega oli tühistatud Euroopa Komisjoni heakskiit Madalmaade poolt lennufirmale KLM antud 3,4 miljardi euro suurusele COVID-19 kriisiabimeetmele. Euroopa Kohus leidis, et Üldkohus oli ületanud kohtuliku kontrolli piire ning asendanud komisjoni hinnangu enda omaga. Euroopa Kohus taastas Euroopa Komisjoni otsuse, millega kiideti heaks 3,4 miljardi euro suurune Madalmaade COVID-19 riigiabi KLM-ile. Kohus leidis, et Euroopa Komisjon võis põhjendatult järeldada, et abi saajaks oli üksnes KLM koos oma tütarettevõtjatega ning Üldkohus oli ekslikult asendanud komisjoni majandusliku hinnangu enda omaga. Menetlus jätkub Üldkohtus ainult nende Ryanairi väidete osas, mida pole veel sisuliselt lahendatud.

Pressiteade (inglise keeles)
Otsus

5. november 2026
Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-495/25
Syndicat professionnel du chanvre (mahepõllumajandus)

Prantsusmaa pädev asutus INAO (*l'Institut national de l'origine et de la qualité*) teatas mahesertifitseerimise asutustele, et looduslikul CBD-l põhinevad tooted ei kvalifitseeru üldjuhul mahesertifikaadile, erandiks võib olla CBD-ga rikastamata kanepiõli ja CBD-d ei tohi kasutada sertifitseeritud mahetoidu koostisosana. Kanepisektori kutseorganisatsioon (*Syndicat professionnel du chanvre*) vaidlustas selle seisukoha Prantsusmaa Riiginõukogus (*Conseil d'État*), mis pöördus eelotsuse saamiseks Euroopa Kohtu poole.

Euroopa Kohus kinnitas, et CBD-d (kannabidiooli) sisaldavat toiduainet ei saa Euroopa Liidus sertifitseerida mahepõllumajandusliku tootena enne, kui sellele on antud luba toiduna Euroopa Liidus turule viimiseks. Mahemärgist ei tohi kasutada toodetel, mille õiguslik turustamine ei ole veel lubatud, sest see võiks kahjustada tarbijakaitset ja õõnestada usaldust mahesertifitseerimise süsteemi vastu.

Pressiteade (inglise keeles)
Otsus

5. november 2026
Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-118/25 P
Nord Stream 2 vs. Euroopa Parlament ja Nõukogu (Nord Stream 2 gaasitoru)

2019. aastal laiendas Euroopa Liit gaasituru direktiivi kohaldamisala torujuhtmetele, mis ühendavad liikmesriiki ja kolmandat riiki. Direktiiviga kehtestati muu hulgas nõuded gaasi tarnimise ja ülekandevõrgu haldamise lahususele (*unbundling*), kolmandate isikute juurdepääsule torujuhtmetele

ja läbipaistvusele ja regulatiivsele järelevalvele. Nord Stream 2 AG vaidlustas need muudatused, väites et need kahjustavad tema õigusi ja huve.

Euroopa Kohus leidis, et Euroopa Liidu institutsioonid ei olnud kunagi andnud Nord Stream 2 AG-le konkreetseid ja siduvaid lubadusi, et Euroopa Liidu gaasituru eeskirju ettevõtte suhtes ei kohaldata. Vastupidi, juba aastaid enne direktiivi muutmist oli olemas märke, et Euroopa Liit soovib laiendada gaasituru reegleid ka kolmandatest riikidest tulevatele torujuhtmetele. Seetõttu ei saanud Nord Stream 2 tugineda õiguspärase ootuse põhimõttele ega nõuda üleminekuperioodi või hüvitist.

Pressiteade (inglise keeles)
Otsus

5. november 2026
Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-395/25
Orkla Care (tarbijakaitse)

Rootsi ettevõte Orkla Care AB turustas pesuvahendeid värvilistes pikliku tellise kujulistes kartongpakendites, millel oli keeratav kork. Tarbijad kaebasid, et pakendid meenutavad toiduainepakendeid. Selle tulemusena keelas Rootsi Kemikaaliamet üheksa selliselt pakendatud toote turustamise, tuginedes Euroopa Liidu ohtlike ainete ja segude pakendamist käsitlevatele nõuetele. Orkla vaidlustas otsuse ning Rootsi kohus küsis Euroopa Kohtult, kuidas hinnata keemiatoodete pakendite sarnasust toidupakenditega.

Euroopa Kohus leidis, et ohtlike kemikaalide pakendid ei tohi sarnaneda toidupakenditega sellisel määral, et tarbijad võiksid need omavahel segi ajada. Segiajamise hindamisel tuleb arvesse võtta kogu pakendi välimust ning eriti seda, kuidas seda tajuvad lapsed ja muud haavatavad inimesed. Tervisekaitse huvides piisab juba märkimisväärsest eksitamise riskist, isegi kui ühtegi tegelikku õnnetusjuhtumit ei ole veel toimunud.

Pressiteade (inglise keeles)
Otsus